

pro terra, quam habebat in Gudensø (56) ecclesia, A et illa, quæ nostra erat in Julighe (57) retento nobis molendino, et etiam, quam in Synderby possidebat, cum illa de Frideslovæ, et illa de Gertorpp (58), cum illa de Hals et illa de Tyereby (59) videlicet dimidium Boll, et illa quæ erat in Valby (60) versus Roskildim, terras suas proprias, videlicet Frideslovæ, Thærby, Nædeveith cum sua piscatione, quæ singulariter ipsius est, et hæc quidem nemorosæ sunt. Nec illud est prætermittendum, quod per triginta sex annos, quia de beneficiis suis quantum videlicet haberemus est in lucem producen-

dum. Omnes igitur agnoverint, quicumque scire voluerint, quod in aliquo prædictorum annorum de argento suo habuimus viginti marcas argenti, in uno aliquando octo marcas argenti, in alio sex, in quodam quatuor, in aliquo duodecim, in aliquo sexdecim, nec fuit annus de prædictis quin ad minus sex marcas reciperemus, excepto uno, sicut meminimus. Omni igitur anno in anniversaria ejus (61) die duodecim pauperes pascendos statuimus in pane et cervisia et carne vel piscibus, ut ejus anima in futura vita cum Domino locum beatorum obtineat. Amen.

(56) Hodie *Gundsoemagle* in præfectura Roskildensi et territorio *Somme*.

(57) Hodie *Jyllinge* in eadem præfectura.

(58) Hodie *Gierdrup*, ibidem.

(59) Forte *Tiereby*, ibidem.

(60) Forte *Valdbyille*, sive parva, ibidem.

(61) Absalonis archiepiscopi nempe, qui omnia supradicta monachis in Eskilsøe dedit; et cum Absalon mortuus est 1201, et per 36 annos beneficia sua iis erogavit, a tempore videlicet adventus S. Wilhelmi in Daniam, inde sequitur, Wilhelimum anno 1165 in Daniam venisse.

S. WILLELMI ET VARIORUM DIPLOMATA

Ad ecclesiam et monasterium S. Thomæ de Paraclito et cœnobium SS. Thomæ et Wilhelmi in Ebbelholt pertinentia.

Hæc diplomata transscripta sunt ex codice vetusto membranaceo, quem olim possidebat Otto comes de Rantzau, quemque postea inter alios bibliothecæ Universitatis Hauniensis dono dedit Christianus comes de Rantzau. Pars hujus codicis exscripta etiam est, privilegia nempe, manu Arnæ Magnæi in Bartholinianorum ms., tom. B vel I, olim ante incendium Hauniense 2, et reperitur ibi a p. 533 ad 593. Visum est mihi etiam hæc diplomata adjicere, quia ad monasterium pertinent, cujus fundator et primus abbas fuit S. Wilhelmus. Integer codex, tam privilegiorum quam donationum, exscriptus est a Langebekio anno 1736, cujus ad fidem editionem hanc damus, cum codex ipse, licet anxie quaesitus, adhuc non inventus est. Nonnulla diplomata etiam addita sunt aliunde sumpta, ex Raynaldo, Stephano Tornacensi, etc. (62).

1 (63). [1171.]

Absalon episc. Roskild. ecclesiam Beati Thomæ de Eskilsø in suam protectionem suscipit, eidem possessiones suas confirmat, et plura beneficia ac privilegia confert.

ABSALON Dei gratia sanctæ Roskildensis Ecclesiæ episcopus, charissimo Illio WILHELMO abbati Sancti Thomæ de Eskilsø, ejusque fratribus tam presentibus quam futuris, salutem et paternam benedictionem.

Diu provulgatum est per os Isaïæ dicentis: *Ponam flumina in insulas, et stagna arefaciam. Et ducam cæcos in viam, quam nesciunt, et in semitis, quas ignoraverunt, ambulare eos faciam (Isai. XLII)*. Hæc autem promissio jugiter in Ecclesia Dei adimpletur, dum et hi, qui diu in tenebris et umbra mortis sederunt, illustrati lumine supernæ claritatis ad viam

B redeunt veritatis, et in illam Ecclesiam *gens sancta populus acquisitionis (I Petr. II)* ad divinum famulatum inducitur, in qua quidam habitum religionis assumentes, sed virtutem religionis non amantes sua turpi conversatione vituperantes ministerium clericorum videbantur antea conversari. Hoc nimirum ex divina miseratione in ecclesia Beati Thomæ de Eskilsø accidisse videmus, in qua cum inhoneste satis olim et enormiter quidam canonici morarentur, per studium tamen et industriam nostram, vos estis ad divina dependenda obsequia introducti, et ecclesia ipsa superno rore perfusa plantationem fidelem et germen Deo gratum accepit, quæ antea spinas et tribulos peccatis exigentibus proferbat. Unde quoniam nostris temporibus hoc accidisse videmus, Domino omnium Conditori gratias exsolventes, quæ religiose instituta videmus, invio-

(62) Hæc tantum damus quæ ætatem S. Wilhelmi non superant. EDIT. PATR.

(63) Bartholin., *Annal.* ms. ad an. 1171. Ex his Absalonis litteris concludi probabiliter potest, S.

Wilhelimum cum fratribus hoc anno adhuc in Eskilsø fuisse, qui ad Paraclitum (S. Ebelholt) translato tempore inter hunc annum et 1178.

lata in suo statu volumus immobiliter conservari, et prædictam ecclesiam cum tota insula in qua sita est sub Dei et nostra protectione suscipimus, et præsentis scripti patrocinio roboramus. In primis statuantes, ut ordo canonicus, qui secundum Dei et beati Augustini Regulam, et institutionem et observantiam fratrum Sancti Victoris Parisiensis ibi institutus esse dignoscitur, perpetuis ibidem temporibus inviolabiliter observetur.

Præterea quascunque possessiones, quæcunque bona eadem Ecclesia juste et canonicè impræsentiarum possidet, aut in futurum concessione pontificum, largitione regum vel principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis, Deo propitio, poterit adipisci, firma tibi tuisque successoribus in perpetuum et illibata permaneant. Ex quibus quædam propriis nominibus duximus exprimenda:

Villam de Terby cum omni possessione sua, et ecclesiam ejusdem villæ quam pro salute animæ nostræ liberam et absolutam ab omni inquietatione et exactione omnium successorum nostrorum vobis in beneficium contulimus, agros et silvas ejusdem villæ, vel quæ prius habebatis, vel quæ pro cambio terræ de Hals inibi de manu nostra postmodum suscepistis. Tertiam quoque decimæ partem quæ nobis in eadem tota parochia cedebat habenda, vobis habendam et ad horreum vestrum intra ipsam parochiam situm, ab omnibus, qui terras ejusdem parochiæ colunt, deducendam propriis suis curribus præsentis pagina confirmamus. Ad prædictæ vero villæ Ecclesiæ officium persolvendum, semper quem malueritis de fratribus vestris inibi substituetis, et eum, cum vobis placuerit, pro quacunque necessitate et utilitate ad claustrum vestrum revocare licebit, dum tamen Ecclesia ipsa servitium suum dehabere non possit. Si vero forte contigerit, ut ejusdem ecclesiæ servitium non per canonicum vestrum, sed per alium sacerdotem magis expleri velitis, in nostro nihilominus arbitrio volumus contineri; quod si forte vel nobis vel alicui nostrorum successorum necessitas ingruerit, ut alia ecclesia vicina debeat construi, quia quibusdam eadem parochia videri potest nimis in longum extendi, nec nobis nec alicui successorum nostrorum aliquid decimarum prædictæ ecclesiæ vestræ ultra quartam partem subtrahere et novæ ecclesiæ assignare licebit. Terram quæ est apud Hathælosæ, tam in agris quam in pratis; mansionem quam apud Juleghe habetis cum agris et pratis et molendino prope posito, et ecclesiam ejusdem villæ, cum decimis et oblationibus ad eandem ecclesiam pertinentibus quam nihilominus tenore supradicto in perpetuum vobis habendam contulimus. Tertiam quoque decimæ partem, quæ in eadem parochia nobis cedebat habenda vobis habendam, et ad horreum vestrum intra ipsam parochiam situm ab omnibus qui terras ejusdem parochiæ colunt deducendam propriis suis curribus præsentis pagina confirmamus. Mansionem quam apud Guthenso habetis,

A cum agris et pratis ad eandem mansionem pertinentibus. Tertiam quoque partem decimæ, quæ in tota parochia eadem nobis cedebat habenda, vobis habendam et ad horreum vestrum intra ipsam parochiam situm ab omnibus qui terras ejusdem parochiæ colunt, deducendam propriis suis curribus præsentis pagina confirmamus. Tertiam quoque partem decimæ quæ in tota parochia Kyrkethorp quæ nobis cedebat habenda, vobis habendam et ad horreum vestrum intra ipsam parochiam situm ab omnibus qui terras ejusdem parochiæ colunt deducendam propriis suis curribus præsentis pagina confirmamus. Mansionem quam apud Gærethorp habetis, cum agris et pratis ejusdem mansionis; mansionem quam apud Synderby habetis cum agris et pratis et ea parte quam in silva ejusdem villæ hactenus habuistis; terram quæ est apud Thureslovæ, terram quæ est in Aranachæ. Obeunte vero te, nunc ejusdem loci abbate, vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur, nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars sanibris consilii secundum Dei timorem et beati Augustini Regulam providerint eligendum. Statuimus quoque et interdiciamus, ut nulli de canonicis vestris post professionem in monasterio vestro factam liceat ad aliud claustrum transire; susceptum vero sine licentia vestra nullus audeat retinere.

Decrevimus ergo, ut nulli hominum omnino liceat eandem ecclesiam temere perturbare aut ejus possessiones auferre, aut ablatas retinere, seu aliquibus vexationibus fatigare; sed omnia integra conserventur eorum pro quorum gubernatione ac sustentatione concessa sunt, usibus omnimodis profutura. Si quæ igitur in futurum ecclesiastica secularisve persona, hanc nostræ constitutionis paginam sciens, temere contraire tentaverit, secundo tertiove commonita, nisi præsumptionem suam satisfactione congrua emendaverit, potestatis honorisve sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat et a sacratissimo corpore et sanguine Dei Redemptoris nostri Jesu Christi aliena fiat atque anathematizata, in extremo examine districtæ ultioni subjaceat. Amen.

Ego Absalon Ro. kildensis episcopus subscripsi, anno Domini millesimo, centesimo, septuagesimo primo.

Datum per manus Absalonis episcopi Roskildensis.

Ego Walterius capellanus ss.

II. [Inter 1171 et 1178.]

Absalon episcopus Roskildensis confirmat Wilhelmo abbati S. Thomæ de Paraclito et ejusdem ecclesie fratribus ea, quæ cambio aut donatione ab ipso obtinuerunt.

ABSALON Dei gratia Roskildensis-Ecclesiæ episcopus, omnibus in Christo fidelibus tam posteris quam presentibus in perpetuum.

Officii nostri non hortatur auctoritas, ut in his, quæ religiosorum deposcit utilitas, segnes non inveniamur aut desides, sed prompti, sed devoti, sed alacres. Sic enim poterimus Deo gratum exhibere nostræ servitutis obsequium, si nostrum invenerit paratum in sua necessitate suffragium. Noverint itaque tam futuri quam præsentis, venerabilis et charissimi filii nostri Wilhelmi abbatis Sancti Thomæ de Paraclito, et ejusdem ecclesiæ fratrum nos ita precibus inclinatos, ut ea, quæ justo cambio aut spontanea donatione a nobis obtinuerunt, speciali privilegio muniremus. Quia igitur super hoc facto nolumus nec prædictam ecclesiam vel fratres ejusdem ecclesiæ pravorum hominum incursibus vel aliquibus calumniis aliquando fatigari, ea præsentis paginæ commendari curavimus. Pro tota villa Nævehth cum silva, pratis, et agris, et piscationibus ejus et Clonæ; pro Therby et Fretersloff cum silva, pratis et agris earum diversis in locis multas terras suscepimus. Pro tertia parte decimarum quam in quatuor ecclesiis Thorstenstorp, Akætorp, Kyrkætorp et Gulhensu, quam prius habuerant, in aliis quatuor ecclesiis Crækym scilicet, Helsinghe, Annessæ et Alsæntorp (64) incompensavimus. Duas vero ecclesias de Therby et Fretersloff earum decimis pro animæ nostræ remedio eis contulimus. Possessiones vero eorum, ne quis decimas de his, quas propriis laboribus ac sumptibus excolunt, exigere, aut colonos eorum propter ipsos fratres pro nostra justitia perturbari præsumat, libertati donavimus. Quicumque hanc paginam irritare attentaverit....

III. [Circa 1175.]

Confirmatio Alexandri.

ALEXANDER episcopus, servus servorum Dei, dilectis filiis Wilhelmo abbati ecclesiæ Sancti Thomæ de Paraclito ejusque fratribus tam præsentibus quam futuris, regularem vitam professis, in perpetuum.

Ad hoc universalis Ecclesiæ cura nobis a provisorum omnium honorum Deo, commissa est, etc. *Exstat Patrologiæ t. CC., col. 1059, in Alexandro III*

IV. [1178.]

Wilhelmus abbas sub excommunicationis sententia prohibet, ne Eskilso a monasterio B. Thomæ de Paraclito vel vendatur vel commutetur. Sine data. Bartholinus refert ad an. 1178.

Ad omnium spectat prælatorum officium, ut subjectis non solum cælestis patriæ appetenda gaudia nuntient, verum etiam eisdem providere commoda temporalis vitæ procurent; ne, si horum altero careant, in prælatis divina severitas negligentis redarguat culpam. Ego igitur Wilhelmus, Dei gratia dictus abbas, præcavens hominum iniquorum insidias, et luporum morsus a caulis ovium volens arcere; sic no'o rebus exterioribus operam dare, quatenus a divinis officiis nulla temporalium sollicitudo mentes

A eorum possit avertere. Itaque providens et bona præponderans, quæ nobis gratia divina contulerit, ad Eskilli insulam aciem oculorum nostrorum infleximus; et tam in perceptione fructuum arborum, quam animalium in ejus pascuis alendorum, eam agnovimus esse perutilem. Communi igitur fratrum nostrorum consilio atque consensu, eam nobis, sine omni commutatione terrarum, perpetuo censuimus esse retinendam. Et qui ab hac constitutione dissentiret, et eam infringere vellet, se cognosceret omnium sacerdotum, qui tunc præsentis aduerunt, ore, anathematis vinculis innodatum. Fiat, fiat! Amen, amen.

V. [Circa 1178.]

Wilhelmi abbatis confirmatio compositionis inter monasteria Ebelholt et Esrom de decimis quibusdam ac aliis rebus controversis. Sine data. Suspicor esse de anno 1178 vel circiter.

WIBELMUS Dei gratia Beati Thomæ de Paraclito minister indignus, omnibus ad quos hæc litteræ venerint, salutem.

Quanto sacrosanctæ religionis cultus dignius in decore virtutum meritum prærogativa sustollitur, tanto amplius charitatis inimicus, oppugnator justitiæ, discordiæ fomes, vitiorum incentor, filius perditionis diabolus, a sacris ovium caulis excluditur. Nobis igitur qui, licet indigni, locum regiminis sortiti sumus in Ecclesia Dei, diligentius est attendendum ut grex Dominicus, nobis commissus, verbis et exemplis nostris proficiens, ad meliora semper exurgat, et pacis tranquillitate congaudeat: ne, si forte supplicium cordi discordiæ venenum inficiat, machina virtutum tota succumbat, et dum honestorum morum gratiam devenustet, vituperetur ministerium nostrum apud Christianæ fidei professores. Proinde, ut inter nos et venerabiles fratres nostros de Esrom pax et dilectio conservetur illæsa, ad omnium volumus pervenire notitiam, quod, omni jam cessante discordia, quæ, peccatis intervenientibus, inter nos et ipsos videbatur exorta, pro quibusdam decimis parochialis ecclesiæ de Tyereby, quas in usus suos, in damnum nostrum, converterant: et subreptione cujusdam canonici nostri, quem ad ordinem suum, contra tenorem privilegii domini papæ, susceperant: et pro via quadam, quæ ducit ad Sponholt itineri nostro conclusa; pax et concordia regnat, hac interposita conditione, quod de cætero in parochia prædicta terram nisi per colonos possidendam non acquirant; fratres nostros non sine communium litterarum cautione recipient; viam de Towekop ad Sponholt in territorio grangiæ suæ congruam et commodam nobis præstabunt. Pro decima terrarum, quas modo possident in parochia de Tyereby, scilicet in Spanholt, et in Skwroth, et in Stry, et in Towekopp, nobis a domino archiepiscopo Absalone, decimam in Lutztorpp, quæ ad eundem pertinebat episcopum, habendam in perpetuum obtinuerunt. Ut

(64) In margine recentiori manu: *Kregome, Helsinghe, Annesse, Alsyndrop.*

autem hæc nullis tergiversationibus in posterum valeant infirmari, utriusque partis assensu, nostræ videlicet et ipsorum, sigilli nostri impressione, et nominis nostri caractere fecimus consignari, fratrum nostrorum subter nominibus adnotatis

Ego Wilhelmus abbas Sancti Thomæ de Paraclyto.

Ego Heshbertus prior.

Ego Ricardus subprior.

.....
Reliqua nomina desunt; nam membranæ hic folium deest.

VI. [Circa 1178 (65).]

Absalon archiepiscopus Lundensis fratribus ecclesiæ B. Thomæ de Paraclyto omnes possessiones eorum confirmat. Sine datu. Bartholinus refert ad an. 1178.

ABSALON Dei gratia sanctæ Lundensis Ecclesiæ archiepiscopus, Daciæ et Sveciæ primas, omnibus in Christo fidelibus tam posteris quam præsentibus, in perpetuum.

Ad hoc divina providentia alios aliis disposuit in Ecclesia præferendos, ut quos pietas non invitaret ad præmia, judicialis censura severius præcelleret vel invitos. Inde est quod et nos, licet indignos, Dominus in episcopali cathedra sublimavit, quatenus et viros religiosos paterno diligamus affectu, et rerum promoveamus effectu, et incredulos et subversores et pauperum oppressores si non verbo valeamus corrigere, vel exemplo ecclesiastico condemnemus iudicio, ut traditi Satanæ in interitum carnis, tandem respiscant a laqueo diaboli, et spiritus salvus fiat in die Domini. Quoniam igitur fratres religiosos in ecclesia Beati Thomæ de Paraclyto divinis cognoscimus officii mancipari, patrociniæ gratiæ nostræ cum indigerint et expetierint, eisdem fratribus volumus suffragari, ne vel eos eorum bona contingat aliquatenus sinisteris incursibus impugnari, ordinem quoque qui nostro studio et labore secundum Deum et beati Augustini Regulam, et institutionem fratrum Sancti Victoris Parisiensis inibi dignoscitur institutus in eadem ecclesia perpetuis temporibus, inviolabiliter observari nec aliquatenus immutari decrevimus. Prædictam itaque ecclesiam cum omnibus bonis suis sub nostra protectione suscipimus et præsentis pagina sigilli nostri impressione signata perpetuo communiri mandamus, subter adnotatis possessionum ecclesiæ prædictæ nominibus.

Eschilli insulam in qua prius mansisse noscuntur, cum ecclesia quæ in eadem continetur, quam insulam cum eadem ecclesia ad clastrum de Paraclyto utpote membrum illius loci pertinere decrevimus; ecclesiam de Julighe cum terra et decima ad eam pertinentem; mansionem quoque in eadem villa ad locum eundem pertinentem cum omnibus appendenciis suis, et molendinum juxta Værebro situm. Ecclesiam de Thæræby et mansionem inibi

(65) Ita *Annal.* Barthol. vel paulo post.

Asitam cum agris, pratis et silvis; mansionem in Wtueroth cum agris pratis et silvis; mansionem in Hathelosæ cum agris, et pratis et silvis; villam totam quæ Næueth appellatur cum terra tota et pratis et silvis, sine omni reclamatione et calumnia, et piscationibus Clonæ et aliis, quas cum cæteris hominibus communes habent. Curiam in civitate Roskildensi cum domibus et porprio suo. Tertiam partem decimarum in ecclesiis Anessæ, Hælsinghe, Crækhom, Alsentorp, et totam decimam in ecclesia de Thærby, quam partim pro servitio ejusdem ecclesiæ prædicti fratres possident, partim a nobis habent, partim a parochianis, pro hujusmodi ecclesia in servitio suo expetit, exceptis in reficiendis campanis et parietibus ipsius ecclesiæ, si forte ceciderint, in beneficiis sunt assecuti. Villam quæ Frethersloff appellatur cum agris et silvis et pratis et molendiis, et ecclesiam ejusdem villæ cum decimis suis. Ut autem hæc pagina nostræ constitutionis integra rataque permaneat, ne vel per calumniam vel cujuslibet subreptionis astutiam aliquatenus infirmetur, decrevimus ut quisquis eam infringere tentaverit, sive sit ecclesiastica sæcularisve persona, excommunicationis vinculis innodetur, et corpore et sanguine Dei ac Redemptoris nostri in extrema examinatione privetur, si non tantæ temeritatis excessus fuerit condigna satisfactione correctus.

VII. [Circa 1178 (66).]

WALBERTUS Dei gratia abbas de Esrom, omnibus ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem.

Quantum sit bonum viris timentibus Deum, vinculis pacis astringi, casus angelorum insinuat, qui cum potuissent concorditer vivere, perpetua felicitate donati, a summo bono facti discordes, ceciderunt elati. Casus autem majorum cautela debet esse minorum. Ne igitur in ejusdem malitiæ voragine similes nos forma concludere fratres ac proximos nostros de Paraclyto; quos aliquando, quibusdam ex causis, percepimus adversum nos discordiæ felle commotos, omni jam cessante querela, amoris erga nos legibus implicatos, amamus et gaudemus esse benevolos. Nos vero, pro bono concordiæ reformando, pacis fœdere colligati, nihil eis proponendum adversum nos relinquimus in querelis, tenore præsentium præsentibus duximus adnotari: Decima quæ dominum archiepiscopum in Lunztorp continebat, ipsius episcopi concessione et dono pro decimis grangiarum nostrarum, quas in parochia de Tyæræby per fratres nostros aramus, videlicet in Swenstorp, Skwroth, Sponholt et Thorokopp, terrarum quatuor solidorum, eis in perpetuum possidenda relinquuntur. Canonicos eorum, siue communium litterarum cautione nobis nec recipere, nec retinere licebit. Parochiam eorum ac terras nisi per colonos suos possidendas, nullatenus nos intrare spondimus. Viam de Towekopp ad Sponholt in

(66) Vel post.

territorio grangiae nostrae congruam et omnimodam A
eis aperiemus. Ut autem haec omnia integra et illi-
bata permancant, sigilli nostri impressione praesen-
tem paginam duximus roborandam, et nostra et fra-
trum nostrorum, adde manibus consignandam.

Ego frater Walbertus abbas de Esrom.

Ego frater Torbernus, prior.

Ego frater Helgo, subprior.

Ego frater Petrus, cellerarius.

Ego frater Petrus.

Ego frater Ebbo.

Ego frater Jocep.

VIII. [1178.]

Confirmatio Alexandri papae.

ALEXANDER episcopus, servus servorum Dei, dile- B
ctis filiis WILHELMO abbati Beati Thomae de Paraclito
ejusque fratribus tam praesentibus quam futuris
regularem vitam professis, in perpetuum.

Piae postulatio voluntatis, etc. *Vide in Alexan-
dro III, sub numero 1561, Patrol. t. CC.*

IX. [1179.]

Super molam et silvam apud Græsæ.

Anno Domini 1179 contulit nobis libera volun-
tate discretus vir Tosthæ, inhabitans Græsæ, mo-
lam cum particula silvæ in oriente juxta Græsæ si-
tuatam propter divisiones et contumelias antea Patri
nostro Wilhelmo per eum factas.

X. [Circa 1184.]

*Stephanus de S. Genovefa ad Guillelmum abbatem C
de Paraclito. — Plumbum ab eo expetit.*

Venerabili fratri et amico Guillelmo, abbati de
Paraclito, Stephanus de Sancta Genovefa, seniori
consensescens, in plenitudine dierum plenitudinem
gaudiorum.

Laudamus veteres, nostris tamen utimur an-
nis, etc. *Vide Patrol. t. CCXI, in Stephano Tornac.,
epist. 148.*

XI. [1185, 28 Junii.]

Omnibus praesens scriptum cernentibus, GRIMOL-
RAUS Wlfsson, salutem in Domino.

Notum facio per praesentes natis et nascituris, me
viris discretis et religiosis abbati Vilhelmo totique
conventui monasterii Sancti Thomae de Paraclito in
Ebbleholt bona mea in Mynghe sita, videlicet unam D
mansionem cum totis pertinentiis suis prope vel re-
mote positis, nullis exceptis, in remedium et salu-
tem animæ meæ et meorum progenitorum integra-
liter condonasse jure perpetuo possidenda, tali cum
conditione, ut dicti domini annuatim missam cum
vigiliis mihi et meis parentibus deifce persolvant,
et post mortem liberam habebo ibidem sepulturam.
In cujus rei testimonium et firmiorem cautelam sig-
gillum meum praesentibus est appensum.

Datum Mynghe anno ab Incarnatione Domini 1185,
Vigilia apostolorum Petri et Pauli.

Pensio de Mynghe v, pund annonæ.

(67) Corrige utriusque.

(68) Lege quia.

XII. [Circa 1193.]

Confirmatio Cælestini papæ.

CÆLESTINUS episcopus, servus servorum Dei, di-
lectis filiis WILHELMO abbati ecclesiae Sancti Thomae
de Paraclito, ejusque fratribus tam praesentibus
quam futuris regularem vitam professis, in perpe-
tuum.

Ad hoc universalis Ecclesiae cura nobis a provi-
sore omnium bonorum Deo commissa est, etc.
*Vide Patrol. t. CCVI, in Cælestino III, sub
num. 206.*

XIII.

*Kanuti regis confirmatio compositionis inter canoni-
cos de Paraclito et colonos regios de piscatione
Clonæ per Andream cancellarium et alios factæ.
[Bartholinus in Annalibus msc. refert ad an.
1195.]*

KANUTUS Dei gratia Danorum Slavorumque rex,
omnibus fidelibus, tam praesentibus quam futuris,
in perpetuum.

Ad hæc in populis divina nobis clementia contulit
principatum, ut quidquid fuerit in eis, diabolo sua-
dente, discordiæ per errorem inductum, per stu-
dium nostrum sit, falce iudicii mediante, purgatum.
Sic enim Deo gratum et debitum persolvemus obse-
quium, et coronæ regali proveniet bonorum excel-
lentior gloria meritorum. Scimus enim, nec diffiteri
valemus, quod quanto sacrosanctæ religionis cultus
dignius in decorem virtutum, meritorum prærogati-
va substollitur, tanto amplius charitatis inimicus,
oppugnator justitiæ, discordiæ fomes, vitiorum in-
centor, filius perditionis diabolus, a sacris ovium
caulis excluditur. Nobis igitur, ut prædiximus, qui
gubernacula regni suscepimus, diligentius est atten-
dendum ut grex Dominicus, claustrali disciplinæ
subjectus, sub nostra protectione ad meliora sem-
per exurgat, et pacis tranquillitate congaudeat; ne,
si forte simplicium corda discordiæ venenum infi-
ciat, machina virtutum tota succumbat, et dum ho-
nestorum morum gratiam devenustet, eorum mini-
sterium promat apud Christianæ fidei professores.
Proinde, quoniam abbas Sancti Thomae de Para-
clito et ejusdem ecclesiae fratres, et coloni nostri,
pro quadam piscatione, quæ Clonæ appellatur, quam
utique (67) suam esse dicebant, erant discordes, ad
nostram praesentiam convenerunt, et utraque pars
querelam suam acriter deposuerunt. Nostri siqui-
dem dicebant, se non mediocrem passos esse inju-
riam, quod (68) prædicti fratres pisces, quos cepe-
rant, vi cum rapina sustulerant. Econtra fratres
dicebant, quoniam eosdem pisces jure possederant,
affirmantes, quod aqua, ex qua extracti fuerant, ad
jus ecclesiae pertinebat. Quia igitur hujus rei ple-
nam non poteramus habere notitiam, eorum volen-
tes dirimere litem, cancellarium nostrum A (69) San-
cti Lucii præpositum, et fratrem ejus Ebbonem,
cum Torberno fideli nostro, ad inquirendam veri-
tatem, a latere nostro transmisimus, et compositio-
(69) Andreas Sunonis, præpositus Roskildensis.

nem, quam inter utrosque fecerunt, gratam (70) et illibatam in futurum existere, regia auctoritate præcipimus.

Compositio autem talis est, si voluerit villicus noster, cum suis in eam aquam, quam fratres suo juri vindicant, et quam ab archiepiscopo in cambitione terrarum habuerunt, piscari, licebit eis; ita tamen, quod de captura, quæ eis proveniat, fratres claustrales sortem, quæ unicuique continget, obtinebunt. Quod si claustrales in aquam, quam dicunt esse nostram, piscari voluerint, hoc etiam eis, sine contradictione licebit: et nostri partem, quæ contingit alicui ex eis, similiter obtinebunt. A loco autem illo, qui Danice Yadehr vocatur, usque ad sepes, nec ipsi claustrales in nostram, nec nostri in suam partem intrabunt, sine utriusque partis licentia. Quod ne valeat oblivioni deleri, nominis nostri caractere et sigilli nostri impressione præsentem paginam fecimus communiri: testium nominibus, qui adfuerunt, subtus adnotatis: dominus A. cancellarius et Ebbo frater ejus. Nicolaus præpositus. Thorbernus fidelis noster. Thurgotus sacerdos de Stro. Swnnæ de Wlveroth. Awti villicus de Ramlosæ, et plures alii.

XIV. [circa 1196.]

Institutio domini abbatis Wilhelmi super anniversaria die ejus, quomodo sit agenda post obitum ejus.

Sicut in consiliis dandis rebusque tractandis, pravorum hominum semper est præcavenda et reprimenda perversitas, sic, illis datis, rebusque dispositis, approbandum est et observandum, quidquid cum justitia majorum disponit auctoritas. Neque enim melius peccatorum cornua confringentur, quam si ea, quæ seniores cum benevolentia et reverentia Dei statuerint, integritatis libertate congaudeant, et perpetuitatis radice firmentur. Ego igitur Wilhelmus Dei gratia dictus abbas Beati Thomæ de Paraclito, ad omnium volo venire notitiam, quod corde tractavi, et opere devotus explavi. Cernens enim quod a quiete et contemplationis nonnunquam degustata dulcedine me frequentius separat curæ pastoralis officium, et sæcularibus me cogit interesse negotiis, studiis spiritualibus intermissis, dignum duxi aliquod mihi providere reme-

(70) Forsan ratam. Gratam sæpe pro ratam, vel gratam et ratam occurrit.

diurnum, quo me fraternæ charitatis, vitæ meæ diebus excursis, obtineat precibus, angelorum interesse consortiis. Ut igitur singulis annis, obitus mei die, festivum mihi per totum exsolvant officium, eodem obitus mei die marcam argenti ad plenam refectio-nem fratrum in pane triticeo, et piscibus et medone, in duabus ecclesiis, meo labore acquisitis, Tyereby videlicet et Frithersloff, eisdem fratribus assignavi. Duodecim etiam pauperes eodem die in pane et cerevisia et carne, si tempus fuerit, vel piscibus sustentari debebunt. Quoadusque autem supervixerero, item apparatus in obitu domini mei abbatis Sancti Germani Parisiensis post cujus collectam semper patris mei Rodulphi, et matris meæ Emelinæ memoria recoletur; et ambæ collectæ per unum per Dominum finiuntur. Ne vero hujus constitutionis nostræ pagina aliqua calumnia possit vel astutia violari, assensu totius capituli, ad colla sacerdotum dependentibus stolis, excommunicationis sententiam fecimus in publico promulgari. Quicumque igitur hoc decretum infregerit, primo secundoque commonitus, si ex integro non satisfecerit, alienus fiat a corpore et sanguine Domini nostri Jesu Christi. Fiat, fiat. Amen.

(71) *Decimæ episcopales in Crakom.*
Pensio de decimis in Crakom vi, pund annuæ

XV.

Newlinghe.

Cunctis Christi fidelibus, ad quos præsens scriptum contigerit pervenire, Gwxil Boosdother, salutem in Virginis filio et charitatem.

Notum facio præsentibus et futuris, quod recognosco me viris religiosis canonicis Sancti Wilhelmi de Paraclito omnia bona mea in Newlinghe situata, videlicet unam mansiolam cum totis sibi adjacentibus, videlicet pratis, agris et silvis, nullis demptis, ob remedium et salutem animarum amantissimorum parentum meorum et meæ, consensu et consilio meorum germanorum Petri Boosson et Aggbæ Boosson, integraliter condonasse et appropriasse perpetue possidenda. In cujus rei testimonium sigillum fratris mei dilecti Petri Boosson, una cum sigillo Sigmundi Aggæson, præsentibus est appensum.

(71) In margine scriptum est ad has duas lineas: *Vix adhuc obtinet.*

APPENDIX AD S. WILHELMUM.

TESTAMENTUM ABSALONIS

ARCHIEPISCOPI LUNDENSIS.

(LANGEBECK, *scriptores rerum Danicarum*, tom. V, pag. 422.)

A celeberrimo doctissimoque viro Otthone Sperlingio editum est hoc testamentum sub titulo: *Testamentum domini Absalonis archiepiscopi Lundensis ex mss. optimis erutum et notis illustratum Otthonis*